

PORIN ZA ŽIVOTNO DJELO ZA 2017. GODINU

POSEBAN DOPRINOS VREDNOVANJU NARODNE GLAZBE U HRVATSKOJ KULTURI

KLAPA LUČICA, OD ISKONA DO BESKRAJA

“Onda je *Lučica* bila sjajna zvizda na klapskom nebu, a danas je lanterna koja svitli bašćinske pute dolazećim klapama i klapskim zaljubljenicima.” (Duško Tambača)

Mirko Tripalo, Gordan Mišetić Čoks, Duško Tambača, Juraj Nižetić, Neno Smodlaka i Milivoj Tafra, jedni su od rijetkih koji se mogu pohvaliti da više od pola stoljeća čvrsto stoje na glazbenoj sceni kao čuvari hrvatske baštine i starih splitskih klapskih napjeva, kao članovi klape *Lučica*. Klapsko pjevanje važan je i prepoznatljiv dio kulturnog identiteta grada Splita, a ono što ga ističe je upravo karakterističan stil pjevanja suptilnog gradskog, serenadnog zvuka, kojeg krasi mekani i ugodni *falseto* i *sotto voce* pjevanje.

„*Jedna od klapa koja ispovijeda narav ovog podneblja jest i klapa Lučica, nastavljač pjevačke tradicije, zakleti prijatelj dobre fuzije, znalčki ugođene terce. Klapa je to koja se nauživala nagrada i priznanja, koja je na svijet dala niz novih pjesama.*“ (Jakša Fiamengo)

Klapa *Lučica* osnovana daleke 1966. godine nastala je spontanom druženjem oko prostora Jedriličarskog kluba Split, zvanog *Lučica*, po kojoj su i dobili ime. Još kao djeca igrali su se zajedno u istom splitskom kvartu, zajedno su kao mladići pjevali serenade djevojkama pod prozorom te su zajedno osnovali i klapu. Od samih početaka rad klape bio je određen izrazitim respektom prema autohtonom splitskom pjevanju koje ističe i njeguje nježni falsetni način pjevanja prepoznatljivih tenora, što pretpostavlja iznimnu fuziju i vokalno zajedništvo čitave klape. Melodije tih pjevanja obiluju fjoretima, melizmima i ukrasima u tenorskim dionicama, te basima i mekanošću, jednom riječju – lirskim pristupom glazbene interpretacije. Takvo pjevanje direktno je nasljeđe razvijene ranoglazbene pjevačke aktivnosti u srednjovjekovnim splitskim crkvama.

Ono što izdvaja splitsku klapu *Lučica* u odnosu na ostale klape sa splitskog područja, pa i šire jest činjenica da su u proteklih 50 godina nastupali u istoj postavi i sa istim umjetničkim voditeljem. Oni su postali, kako kaže njihov član,

Mile Tafra, više od klape - velika obitelj koja je u proteklom razdoblju zajedno proživljavala brojne lijepe trenutke, ali i one loše; posebice u posljednje vrijeme kada su jedan drugomu bili potpora tijekom bolesti. Pod znalačkim vodstvom zaslužnog i nagrađivanog umjetnika Duška Tambače, ova je klapa bila i ostala primjer kako se čuva i njeguje baštinski glas.

Duško Tambača, melograf, klapski voditelj, obrađivač i skladatelj, jedan je od najproduktivnijih kompozitora klapske glazbe. Njegove brojne obrade te posebno kompozicije za klape dio su standardnog repertoara današnjih klapa. Najpoznatije klapske skladbe uglazbio je na stihove poljičkog pjesnika Drage Ivaniševića (*Moj did, Sudamja, Ka smo digli cr'jenu kapu...*). Bavi se i skladanjem duhovne glazbe, kao i dalmatinske šansone i zabavne glazbe, na festivalima u Splitu, Šibeniku i Kaštelima. Važno je istaknuti da se počeci njegova rada vežu se uz klapu *Lučica* s kojom je iznjedrio sve specifičnosti splitskog serenadnog stila. Uz izvorni repertoar, upravo su kroz njegove kompleksne skladbe pisane za klape pjevači klape *Lučica* podignuli kriterije klapskog glazbovanja. Voditelj je, mentor i osnivač nebrojenih klapa splitskog područja a isto tako i jedan od najzaslužnijih za afirmaciju ženskog klapskog pjevanja. Brojne ženske klape s kojima je surađivao, kao i obrade koje je za njih pisao redovito su nagrađivane na omiškom i inim Festivalima. Među drugim aktivnostima ističe se uloga višegodišnjeg ravnatelja *Festivala Sjeverno Jadranskih klapa* u Senju. Za njegov rad u lipnju 2011. predsjednik RH Ivo Josipović odlikovao ga je visokim državnim odličjem – *Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića* za osobite zasluge u kulturi i promicanje Hrvatske kulturne baštine.

Pola stoljeća djelovanja obilježeno je brojnim nastupima i uspjesima, nagradama klape *Lučica*. Od 1968. godine sudionici su *Omiškog festivala* gdje su kao debitant s pjesmom *Pismo moja, hrli tamo* osvojili I. nagradu stručnog žirija te tako započeli niz sa više od 35 nagrada, što u natjecateljskom izvornom dijelu, što na večerima novih skladbi. *Lučica* je među prvim klapama samostalno nastupila na *Splitskom festivalu* davne 1978. godine, a u 19 festivalskih nastupa otpjevali su 30-ak pjesama. Široj publici približili su se pjesmama *Kaleto moja draga* koju su zajednički izveli s Tomom Bebićem te pjesmom *Konoba* koju su izvodili s Meri Cetinić i Tedijem Spalatom postavljajući pri tom usku vezu između tradicijske i popularne dalmatinske glazbe. U svojoj bogatoj kolekciji nagrada imaju *Srebrni grb grada Splita* te *Nagradu Grada Splita* i *Povelju SD županije* iz 2009., a odlikovao ih je i bivši predsjednik Ivo Josipović *Poveljom RH za izniman doprinos u promociji glazbene kulture i klapskog pjevanja, njegovanja i očuvanja tradicijskih i pučkih vrijednosti od zaborava*. Posljednje u nizu priznanja im je uručeno na jubilarnom *50. festivalu dalmatinskih klapa* u Omišu: Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović uručila im je u odlikovanje Reda hrvatskog pletera, za osobiti doprinos u promociji glazbene

kulture i klapskog pjevanja, njegovanju i očuvanju tradicijskih i pučkih vrijednosti od zaborava, a sve u prigodi 50. godišnjice kontinuiranog pjevanja i nastupanja u nepromijenjenom sastavu.

Svoje diskografske tragove klapa kontinuirano "ostavlja" od kraja 60 godina prošlog stoljeća. Od 2008. godine klapa *Lučica* je započela uspješnu suradnju s diskografskom kućom *Scardona* što je rezultiralo s 4 CD izdanja koja svjedoče o vjernosti prepoznatljivom, izvornom *a capella* zvuku. Jedan od objavljenih albuma, *Splitski Testamenat 2* (2015.), osvojio je nominaciju na Porinu 2016.

„Ako pjevanje shvatimo kao plovidbu, a ona u biti i nije drugo nego vječni bordiž od srca do srca klapskih - i ne samo klapskih - zanesenjaka, onda je kulturna splitska klapa „Lučica“ brod, koji upravo uplovljava u luku, lučicu, onu od dalmatinske terce. Iz nje zapravo nikada i nije isplovio, tu su ga skladali glazbeni kalafati da bi ga porinuli u raspjevano more gdje je trajno ovladao emocijama poklonika ove vrsti pjeva. Stare su to pjesme koje su, ruku na srce, već odavno stekle atribut svevremenosti, vječno mladih iskaza, pa se toga u svečanoj prilici polustoljetnog pjevanja ove klape valja uvijek iznova prisjetiti.“ (Jakša Fiamengo)

Ovim biranim i dojmljivim riječima akademik Jakša Fiamengo pri izdanju jednog od brojnih CD-ova predstavio je klapu *Lučica* svjedočeći još jednom o značenju ovog glazbenog vokalnog ansambla za svoju lokalnu ali i širu hrvatsku kulturnu zajednicu.

Danas, iako u poznim godinama, pivači klape *Lučica* vole se družiti, zapjevati, ispeći pokojeg kozlića uz dobro vino, potvrđujući svoju poziciju istinske klape pravih prijatelja, amatera i entuzijasta, koji sa svojim maestrom žele mlađim klapama ostaviti u teštamentu stare pjesme, otpjevane na isti starinski način, da se ne zaborave.

dr. sc. Joško Čaleta
Institut za etnologiju i folkloristiku,
Zagreb

